

ผลของโปรแกรมฝึกอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อความรู้และเจตคติในการบริหาร
การเปลี่ยนแปลงของพยาบาลชำนาญการในหอผู้ป่วย โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
กรมแพทย์ทหารเรือ

ชลธิชา โอสธประสาพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2554
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นาวาตรีหญิงชลธิชา โอสถประสพ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล
ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาริรัตน์ จำอยู่)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาริรัตน์ จำอยู่)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2554

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา
จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2553

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วย ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนะ ปรับปรุง และพัฒนาแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เสมอมา จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาริรัตน์ จำอยู่ อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ รวมทั้งความกรุณา จาก ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณ จันทร์ประเสริฐ กรรมการสอบพิจารณาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคุณภาพวิทยานิพนธ์ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากขึ้น

กราบขอบพระคุณความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. กุสยา ตันติผลาชีวะ และ ดร. สุทธิรัช คนกาญจน์ ที่ให้คำชี้แนะและกรุณาเป็นวิทยากรในการฝึกอบรม ตลอดจนขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความกรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาอนุเคราะห์ให้ข้อมูล อันทรงคุณค่าแก่งานวิจัยและตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขจนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพ ขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาล องค์การพยาบาล พยาบาลชำนาญการ ในหอผู้ป่วย รวมทั้ง บุคลากรทุกท่านในโรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ ที่ให้ความสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่สนับสนุนด้านการศึกษาตลอดจนอบรมเลี้ยงดู ให้ผู้วิจัยมีความเข้มแข็งและมุ่งมั่น ขอบคุณกำลังใจอันมีค่าและการสนับสนุนจากสมาชิกทุกคน ในครอบครัว จนผู้วิจัยผ่านพ้นอุปสรรคนานัปการและประสบความสำเร็จในครั้งนี้

นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การพยาบาล ปีการศึกษา 2551 ทุกท่านที่ได้ร่วมศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์อันมีค่า และเป็นกัลยาณมิตรที่ดียิ่ง

เนื่องจากการงานวิจัยครั้งนี้ส่วนหนึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แด่บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านาน

ชลธิชา โอสอประสพ

51911145: สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ: โปรแกรมฝึกอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลง/ความรู้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง/ เจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลง

นาวาตรีหญิงชลธิชา โอสภประสพ: ผลของโปรแกรมฝึกอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อความรู้และเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลงของพยาบาลชำนาญการในหอผู้ป่วย โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ (EFFECTS OF CHANGE MANAGEMENT TRAINING PROGRAM FOR LEADER ON KNOWLEDGE AND ATTITUDE OF CHANGE MANAGEMENT FOR PROFICIENT NURSES, H.M. QUEEN SIRIKIT HOSPITAL, THE ROYAL THAI NAVAL MEDICAL DEPARTMENT)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, Ed.D., อารีรัตน์ จำอยู่, D.S.N., 90 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - posttest Design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมฝึกอบรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้และเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลงของพยาบาลชำนาญการในหอผู้ป่วย กลุ่มทดลองคือพยาบาลชำนาญการที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วย โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกอบรมอันประกอบด้วยโปรแกรมและเอกสารประกอบ แบบทดสอบความรู้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และแบบประเมินเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความรู้และเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลงของพยาบาลชำนาญการในหอผู้ป่วยหลังการใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยความรู้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงหลังใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ค่าเฉลี่ยเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลงหลังใช้โปรแกรมสูงกว่าก่อนใช้โปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

51911145: MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S. (NURSING
ADMINISTRATION)

KEYWORDS; CHANGE MANAGEMENT TRAINING PROGRAM/ KNOWLEDGE OF
CHANGE MANAGEMENT/ ATTITUDE OF CHANGE MANAGEMENT
CHONTHICHA OSODPRASOP: EFFECTS OF CHANGE MANAGEMENT
PROGRAM FOR LEADER ON KNOWLEDGE AND ATTITUDE OF CHANGE
MANAGEMENT FOR PROFICIENT NURSES, QUEEN SIRIKIT HOSPITAL, THE ROYAL
THAI NAVAL MEDICAL DEPARTMENT. THESIS ADVISOR COMMITTEE:
Assist. Prof. Dr. WICHITPORN LAUSAWANAGOON, Ed.D., Assist. Prof. Dr. AREERUT
KHUMYU, D.S.N., 90 P. 2011.

This quasi - experimental research was one group pretest - posttest design. The purposes of this research were to study the effect of training program on knowledge and attitude of change management for proficient nurses at Queen Sirikit Hospital. The research samples were 32 proficient nurses and the instruments were the training package including the training program and related document, the test of knowledge in change management and attitude in change management questionnaire. Data was analysis using mean, standard deviation and dependent t - test.

The results of the study showed that the knowledge and attitude of change management after the training was higher than before as fallows.

1. Mean score of knowledge after the training was significantly higher than before at the significant level of .05
2. Mean of attitude after the training was significantly higher than before at the significant level of .05

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความเป็นมาของโรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ กรมแพทย์ทหารเรือ.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในองค์การสุขภาพ และบริการพยาบาล.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลงของพยาบาลชำนาญการ ในหอผู้ป่วย.....	16
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการบริหารการเปลี่ยนแปลง.....	19
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการฝึกอบรม.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	43
ประชากรและกลุ่มทดลอง.....	43
รูปแบบการทดลอง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	44
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มทดลอง.....	55
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	57
ตอนที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้และเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลง ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้โปรแกรม.....	59
ตอนที่ 3 ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมของกลุ่มทดลอง.....	61
ข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมโปรแกรม.....	6/
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	64
การอภิปรายผล.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก	77
ภาคผนวก ก.....	78
ภาคผนวก ข.....	81
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	90

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การวิเคราะห์ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง.....	29
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	58
3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้และเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม ทดลองก่อนและหลังการใช้โปรแกรม.....	59
4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความรู้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมจำแนกตามรายด้าน.....	59
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของเจตคติในการบริหารการเปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการใช้ โปรแกรมของกลุ่มทดลองจำแนกตามรายด้าน.....	60
6 ค่าเฉลี่ยของระดับความเหมาะสมของโปรแกรมฝึกอบรมผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง ตามความคิดเห็นของกลุ่มทดลอง.....	61

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2 รูปแบบการทดลอง.....	44

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University